

Martti Karlsson 60 vuotta:

Merimiespalvelulla edessä suuria haasteita

Martti Karlsson oli 19-vuotias keittiöapulainen, kun hän 1967 suoraan merimieskoulusta mönstrautui laivaan. Nyt hän on Merimiespalvelutoimiston toimitusjohtaja.

– Meillä on ehkä maailman paras palvelu kirjojen ja lehtien toimittamisessa laivojen kirjastoihin.

Martti Karlsson on ainoa oman sektorinsa päällikkötason henkilö, joka on työskennellyt laivan miehistössä. Hänen takanaan riippuu taulu SHO:n rahtihöyrylaiva Ledasta, perintö Sailors Homesta, jonka koko kiinteistön Helsingin Katajanokalla MEPA sai periä.

Merimiespalvelutoimiston (MEPA) toimitusjohtaja **Martti Karlsson** oli 19-vuotias keittiöapulainen, kun hän 1967 suoraan Lauttasaaren merimieskoulusta pestautui Fnnlinesin matkustajalautta ms *Finnhansan* palvelukseen. Vuonna 1975 hän jäi lopullisesti maihin ms *Finncarrierilta*, ja silloin hän oli ylennyt ykköskokiksi. Nykyään hän valmistaa korkeintaan munakkaan – mielellään kinkku- tai juustotäytteellä – mutta muuten hän ei juuri ruokaa laita.

– Se johtuu siitä, että vaimoni **Sinikka** on kotitalousopettaja. Hän tekee valtavan hyvää ruokaa, ja lisäksi hän on opettanut meidän kaksi lastammekin tekemään todella hyvää ruokaa. Minä sen sijaan saan tehdä muita töitä käsilläni, kuten rakennella taloa Janakkalassa, rakentaa kesämökkiä ja remontoida, Martti Karlsson sanoo.

Titteli toimitusjohtaja on niin uusi, että Martti Karlsson ei mielellään halua käyttää sitä.

– Ammattinimike otettiin käyttöön 2007. Kun aloitin MEPAssa, minua kutsuttiin pääsihteeriksi, ja myöhemmin minusta tuli toiminnanjohtaja.

– Mutta ajan mittaan organisaatio on kasvanut. Meillä on tänä päivänä ehkä maailman paras palvelu kirjojen ja lehtien toimittamisessa laivojen kirjastoihin. Vain yhden

toimessa olevan opintosihteerin voimin järjestämme noin 80 kurssia Suomessa merenkulkijoille joka vuosi. Työllistämme monia opettajia ja spesialisteja, mikä tarkoittaa, että vuositasolla maksamme palkkaa noin 80 henkilölle.

– Vapaa-ajan aktiviteetit, joita tarjoamme merenkulkijoille Suomessa, voivat vaihdella muutamasta kuntosalitunnista täällä Helsingin Katajanokalla viikkovaelluksiin 11 mökillämme Lapissa. Ulkomailla teemme yhteistyötä Suomen Merimieskirkon kanssa.

– Vuosaaren uudessa merimieskeskuksessa, joka avataan sataman läheisyyteen, toimimme yhdessä Merimieskirkon kanssa, Martti Karlsson sanoo.

Johtajantoimensa ohella hän toimii isännän tehtävässä MEPAn talossa Linnankatu 3:ssa Katajanokalla. Talon MEPA sai haltuunsa hyväntekeväisyysyhdistys Sailors Homelta, jonka ovat aikoinaan perustaneet Helsingin kapteenien rouvat tarkoituksenaan antaa merimiehille koti maissa. Nyt mm. Hotelli Skatta toimii rakennuksessa.

41 vuotta merenkulun hyväksi

Lokakuussa 2008 Matti Karlsson täytti 60 vuotta, mutta mitään eläköitymisajatuksia hänellä ei ole, vaikka hän on jo ehtinyt tehdä töitä merenkulkualalla yli 41 vuotta.

Ainoastaan merenkulusta muuten ei ole ollut kyse. Martti Karlsson elää niin kuin opettaa: samalla kun MEPA järjestää erilaisia kursseja, hän on täydentänyt merimiehen peruskoulutustaan sosionomin- ja hum.kand-tutkinnoilla Tampereen yliopistossa.

– Olen siellä edelleen kirjoilla, ja jonain päivänä ehkä tulee aika edetä akateemisissa opinnoissa. Mutta toistaiseksi työ on vaatinut melkein koko aikani.

– Merimiespalvelutoimisto on nyt suurten haasteiden edessä. Merenkulun työtahti on koventunut. Satama-ajat ovat lyhyitä, ja internet on tullut valtaamaan suuren osan yhteyksistä maihin.

– Perinteinen merimiesurheilu häviää hitaasti mutta varmasti, kukaan ei enää ehdi järjestää jalkapallo-otteluita muutaman satamatunnin aikana. Itse pelasin mielelläni jalkapalloa, kun olin merillä. Perhealbumissa olen myös nähnyt kuvia omasta isästäni, joka myös oli merimies, pelaamassa jalkapalloa Intiassa.

– MEPAn täytyy pystyä tarjoamaan mielekästä ja laadukasta sisältöä merenkulkijoiden vapaa-aikaan. Me huolehdimme siitä, että laivat saavat hyviä filmejä, kirjoja ja lehtiä. Kun vapaa-aika lyhenee, laatuvaatimuksethan kasvavat.

– Miehistöt tulevat yhä kansainvälisemmiksi, ja jo nyt on vaikeaa löytää päteviä merenkulkijoita Suomesta. Pahin puute on suomalaisista konemestareista ja sähkömiehistä, mutta meiltä puuttuu myös omaa väkeä kannelle, Martti Karlsson sanoo.

– Kaikki tämä asettaa vaatimuksiaan MEPAn tarjonnalle. Mutta tärkeintä ehkä on, että tämän päivän tahti yksinkertaisesti ei voi jatkua. Olemme nyt lähellä kipurajaa. Ei saa olla niin, että merenkulkijoiden määrättyissä tilanteissa täytyy olla laivalla jopa 6-9 kuukautta. Onnettomuustilastot osoittavat myös selvästi, että ”inhimillinen tekijä” on yhä tavallisempi onnettomuuden syy. Kun miehistöt ovat pieniä ja ihmiset uupuvat, tapahtuu onnettomuuksia, Martti Karlsson sanoo.

Hänen nimensä kuvastaa hänen juuriaan Suomen molempiin kansalliskieliin.

Isä puhui ruotsia ja äiti suomea. Koska koti oli Hämeenlinnassa, suomesta tuli perheen pääkieli. Työelämässä kuitenkin rannikon merenkulkijat ja pohjoismaiset kontaktit ovat tehneet ruotsista yhtä luonnollisen kielen Martti Karlssonille.

Organisaationa MEPA on sen lisäksi esimerkillisen kaksikielinen. Sen huomaa mm.

MEPAn omasta lehdestä *Vapaavahti-Frivakt*, jossa on yhtä paljon suomen- kuin ruotsinkielistä materiaalia, ja täyteen ahdetuista, ajankohtaisista kaksikielisistä suomalaisten alusten kirjastoista.

Teksti ja kuva: Thure Malmberg

Käännös: Liisa Varho